

Előfizetési árak 1 óra
2 pengő 50 fillér. Két
óra 5 pengő. Negyed-
évre 7 pengő 50 fillér.
Félévre 15 pengő. Egy
évre 30 pengő. Egyes
szám ára hétköznapi
8 fillér, vasárnap 12 fillér
(a pályaudvarokon is)

PESTI HIRLAP

Szerkesztőség: Vilmos
császár-ut 78. Telefon
112-295. Főkiadók: Vil-
mos császár-ut 78. Tel.
112-295. Erzsébet-körút
1. Tel. 135-296. Szin-
házjegy- és utazási iro-
da: V., Vilmos csá-
szár-ut 78. Tel. 112-295.

Honvédségünk diadalútja Kolozsvár felé

Erdélyben menetelnek honvédeink – Lelkes ünnepségek a visszatért városokban és községekben – Teleki miniszterelnök megbeszélései Nagyváradon és további útja a felszabadult területekre

Göring vezeti az Anglia elleni megtorló légi háborút

Szakadatlan sorozatban támadják az angol kikötőket, erőműveket, gyárakat, közlekedési berendezéseket a német repülők – 116 angol repülőgép pusztult el 30 német géppel szemben Súlyos pusztítások Londonban – Az ég alját tüzek festik pirosra

Bulgária nagy lelkesedéssel ünnepli Dél-Dobrudzsa visszatérését

Antonescu kiméletlen tisztogatást kezdett Romániában – Felülvizsgálják a volt miniszterek vagyonát, az állami megrendeléseket, a hadi kiadásokat – A lemondott román király Luganóban van

A magyar honvédség az elmúlt két napon tovább folytatta diadalutját a magyar Szent Koronához visszacsatolt Erdélyben. Vasárnap átlépték csapataink a Királyhágót, innét a Meszeshegység gerincén elérték Zsibót, Dést, Bálványos-Váralját, Sajóhegyest, Besztercét s eljutottak egészen a Kelemen-hegységig. Krasznára virággal borított uton vonultak be a honvédek, s harangzúgás közben érték el Zsibót, a Wesselényi-család fészékét. Utjuk azon a vidéken vezetett keresztül, amelyen a Névtelen Jegyző feljegyzése szerint Tőhötöm vezér indult el Erdély meghódítására. Még egy másik történelmi emléket is felidéz ez a vidék. Szilágy-somlyón vette át Bem tábornok, a szabadságharc legendáshírű vezére, az erdélyi honvédség fővezérét, és innét, ezen a tájon indult erdélyi diadalútjára, ahol vasárnap és hétfőn honvédeink jártak.

A Királyhágó után az első nagyobb helység az ötezer lakosságú Bánffy-hunyad, a Kalotaszeg központja. Erdély egyik legfestőibb vidéke és egyik legérdekesebb s legtehetségesebb népe került vissza az anyaországhoz. A kalotaszegi művészi kézimunka bizonyára diadalmasan hódít majd ismét a Csonka-Magyarország városában. Visszakerült magyar területre a csucsai kastély is, ahol a világháború idején sokat pihent az akkor már betegeskedő Ady Endre. Ady feleségének kúriáját az uralomváltozás után Goga Oktavián, a román költőpolitikus vette meg. A honvédeket Csucsán is diadalkapu és lelkes fogadtatás várta.

Nagy lelkesedéssel fogadták a honvédcsoportokat Zilahon. A főteret ellepte az örömmámorban uszó ember-tömeg. Kivonultak az ősi Wesselényi-kollégium diákjai, magasra emelve zászlójukat, melyet két évtized óta rejtgettek a románok elől. Fadrusz remekműve, a Wesselényi-szobor előtt tartották az ünnepséget. A románok a főalakot eltávolították, de rövidesen országos ünnepség keretében állítják vissza a pompás szobrot. A tömeg lelkesen éltette Horthy Miklós kormányzót, Teleki Pál miniszterelnököt és Csáky István külügyminisztert. A vezénylő tábornokot egymásután üdvözlötték a katolikus és a református egyház képviselői és a többi szónokok. Lelkesen éljenzt a tömeg akkor is, amikor a szónokok megemlékeztek a magyar nemzetnek a tengelyhatalmak és vezérei iránti hálájáról s lelkesen éltették Hitlert, Mussolinit és a tengelyhatalmak külügyminisztereit, Ribbentropot és Ciano-t. Dész, Bálványos, Sajómagyaros és Szilágy-somlyó népe is boldog ünnepelést fogadta a felszabadító honvédeket.

A hétfőn felszabadult községek közül fontosabb Egeres, melynek villanytelepe az egész vidéket ellátja. A községnek hatalmas gipsztelepe is van, amely az építkezések anyagszükségletének biztosítása szempontjából nagyjelentőségű. Visszatért Désakra is, a történelmi Magyarország egyik legnagyobb sőtelepe. Visszakerült hétfőn az ország egyik legkülönösebb tája, a Mezőség.

Gróf Teleki Pál miniszterelnök vasárnap virradó éjjel Erdélybe utazott, hogy a helyszínen tájékozódjék a viszonyokról és az általános helyzetéről. A miniszterelnök városokat, községeket, falvakat keresett fel és hosszabb ideig tartó megbeszélésein tanulmányozta a legkülönbözőbb helyi kérdéseket. A miniszterelnök kedden sorozatos tanácskozsásokat kezd a kormány tagjaival, a leg-sürgősebb és legidősebb erdélyi kérdések gyakorlati megoldásáról.

A kolozsvári bevonulás

A „Messaggero” budapesti tudósítója hangsúlyozza, hogy a magyar csapatok az óramű pontosságával hajtják végre a visszacsatolt területek megszállását. A lakosság mindenütt lelkes örömmel fogadja a csapatokat, a románok is a haza iránti hűségükről biztosítják a magyar csapatok parancsnokait. Mindenütt felhangzik a Duce neve. Óriási várakozás előzi meg a magyar csapatok Kolozsvárra bevonulását. Történelmi szempontból ez Kelet-Európa egyik legfontosabb városa, amelynek történelmi és művészeti szempontból csaknem olyan jelentősége van Magyarországnak életében, mint Firenzének Olaszország életében. A kolozsvári ünnepségeket az olasz és az amerikai rádió is közvetíteni fogja. A „Tempo”, Olaszország egyik elterjedtebb hetilapja, részletesen foglalkozik az erdélyi kérdéssel. Kifejezi többek között, hogy Erdélyben a románok csak az utóbbi husz év alatt jutottak vezetőszerephez a trianoni szerződés következtében. Az elmúlt husz év alatt azonban keveset alkottak ezeken a területeken, Erdélyben alig látni új épületeket. Mindaz, ami szép, régi időkben maradt meg. A közigazgatás és igazságszolgáltatás lesüllyedt és Erdély meg lehetőszen elbalkánizálódott. A bécsi döntés most új korszakot nyit meg Erdély történetében.

A románok durva bánásmódja az erdélyi magyarokkal

A magyar Rádió közlése szerint Erdélyből és Romániából aggasztó hírek érkeznek az ott élő magyarokkal való bánásmóddal kapcsolatban. A román vállalatok magyar alkalmazottaiknak felmondanak és tömegesen bocsátják el őket végkielégítés nélkül. A nyomor-nak kitett embereket így akarják távozásra kényszeríteni. Ez nemcsak a Regát területén, hanem a román uralom alatt levő erdélyi részeken is így történik. Mindez nyilvánvalóan teljes mértékben ellenkezik a bécsi döntőbírósi ítélet szövegével és szelle-

mével, de ellenkezik azokkal a megnyugtató kijelentésekkel is, amelyeket a román külügyminiszter Bécsben a román uralom alatt élő magyarokkal való bánásmód tekintetében tett. Az említett hírekkel és tényekkel kapcsolatban magyar illetékes helyen úgy nyilatkoztak, hogy a magyar kisebbségi politikát a magyar területen élő románok tekintetében Magyarország pontosan ahhoz szabja majd, hogy a román kormány miként bánik az ott élő magyarsággal, az utóbbiak közé számítva természetesen a moldvai és bukovinai magyarokat is, akik eddig anyanyelvüket még templomaikban és iskoláikban sem használhatták. Magyarország el van tökéltve arra, hogy a legbékéltetőbb szellemű politikát folytassa, feltéve, hogy ezt neki román részről nem teszik lehetetlenné.

Egyébiránt, mint jelentik, a románok a sepsiszentgyörgyi dohánygyár egész gépi és egyéb berendezését elszállították. Ugyanezt tették a székely városok távbeszélőberendezéseivel. Kolozsvárott a vasuti főműhelyből még a beépített gépberendezéseket is elvitték, az épület pedig használhatatlanná tették. Mindez homlokegyenesen ellenkezik Romániának a bécsi döntésben vállalt kötelezettségével és azt hisszük, hogy a magyar kormány nincs abban a helyzetben, hogy ilyen szerződészeges fellet egyszerűen napirendre térjen.

Ehhez fűzzük hozzá Zilahy Lajosnak, a kitűnő írónak vasárnapi rádióbeszédét, amelyet a román írókhoz intézett. Felhívta a román írókat, hogy fogjunk össze és békés szellemben együtt igyekezzünk megteremteni a boldogabb, szebb jövőt. Zilahy Lajos eszményi gondolkodásra valló előadásával és az előadásnak nemes szellemével kirívó ellentétben áll az a goromba eljárás, amelyben a magyarság részesül a román hatóságok részéről. Amióta a magyar-román határok revíziója a viszonyok logikája folytán időszerevé vált, mindig azt hangzott, hogy román szomszédainkkal jó szomszédi viszonyt és barátságos együttműködést óhajtunk. Természetesen ezek az esetek, amelyekről a rádió hétfőn beszámolt, legkevésbé sem alkalmasak a baráti kapcsolatok megteremtésére. Holott ez mind a két nemzetnek érdeke, és ez felel meg a tengelyhatalmak békés politikájának is.

Megállapították a bolgár-román határt

Mint már jelentettük, hosszas tárgyalás után a bolgár-román területi vita megoldódott s a két állam megegyezett egymással Dél-Dobrudzsa visszacsatolására nézve. A Bulgáriához visszakerülő terület 7726 négyzetkilométer, 378 ezer lakossal. Az országhoz visszakerülő Caliacra és Dorustor megyéket szeptember 20 és október 1-e között adják át. Bulgária és Románia kötelezte magát, hogy egymással szemben nem él többé területi követelésekkel. A krajovai egyezmény leírja a pontos bolgár-román ha-

tárt, amely a Dunánál kezdődik és felkanyarodik Szilisztria felé és Mangáliától nyolc kilométerre délre fut rá a Fekete-tengerre. A visszacsatolással Bulgária területe meghaladja a 110 ezer négyzetkilométert. A román hadsereg szeptember 30-án este 6 óráig köteles az átadásra kerülő területeket kiüríteni.

A bolgár nemzet vasárnap ünnepelte meg Szófiában határtalan örömmel, hogy huszonkét esztendő múlva az ő igazsága is győzött a neuillyi szerződés megsemmisülésével. De rendkívül örül a magyar nemzet is, hogy végre a baráti és rokon bolgár nemzet sorsa szintén jobbra fordult és megsemmisült a megalázó békeszerződés. A bolgár nemzettel mindig a legmelegebb baráti szálakkal voltak összefűzve. A világ-háborúban együtt harcoltunk, a békekötések óta pedig csak erősödtek a régi barátságos kapcsolatok kötelékei. Most, Dobrudzsa visszacsatolása alkalmával, őszinte örömmel és barátsággal kívánnunk szerencsét és boldogabb jövőt a nekünk annyira rokonszenves bolgár nemzetnek.

Német légi támadások Anglia ellen

A német jelentések szerint az Anglia ellen folytatott harc új korszakba lépett. A német légi haderő negyvennyolc óra óta csaknem szünet nélkül ostromolja Angliát. Mint a berlini Transkontinent Press mértékadó katonai köréből értesül, nagy jelentősége van annak, hogy a légi harc vezetését Göring birodalmi tábornagy személyesen vette át. A német hadvezetőségnek komoly megtorlási szándékai vannak s el van tökéltve arra, hogy a fontos hadászati és katonai célpontokat tovább támadja. Minden kétséget kizáró módon megállapították, hogy telitalálat érte Londonban a főgázvezetősövet, egy másik londoni városrészben pedig a villamosműveket találták el.

A német repülőraj fényképfelvételei bebizonyították az eddigi támadások komoly hatását. A Temze mindkét partján minden méretű bombával elárasztották a hajójavítóüzemek és a kikötők építményeit, az olajtartályokat, gáz-, villamossági- és vízműveket és raktárépületeket. A hétfői angol jelentések 300 halott és 1300 sebesült veszteséget ismernek be.

A rendszerváltozás Romániában

Antonescu tábornok kormánya nagy lendülettel látott hozzá, hogy Romániában a belső rendet helyreállítsa. Az Antonescu-kormány szigorú rendeletei elsősorban a közéleti erkölcsök helyreállítását célozzák.

Egy rendelet törvény arról intézkedik, hogy az elmúlt tíz év összes miniszterelnökei, miniszterei, államtitkárai és vezértitkárai kötelesek bejelenteni, hogy mekkora vagyonuk volt mielőtt kinevezték őket, mekkora vagyonuk volt családtagjaiknak, hogy alakult vagyoni helyzetük állásuktól való lemondásuk után, s be kell számolniok ezenkívül

vagyonuk eredetéről is. Nagy visszaélések történhettek a valutaügyleknél. Antonescu ugyanis elrendeli, hogy a román Nemzeti Bank devizügymenétét visszamenőleg öt évre felülvizsgálják. Ugyancsak felülvizsgálják tíz évre visszamenőleg a hadsereg felszerelésére fordított összegeket is. Eltörlik a nagy-követi címeket. A különböző minisztériumok titkos alapjainak hovaforrását öt évre visszamenőleg felülvizsgálják s felülvizsgálják még a vasut számára az utóbbi nyolc évben adott rendeléseket. Revízió alá veszi a román kormány az elmúlt nyolc évben letárgyalt politikai pereket s eljárást indítanak azok ellen a bírák ellen, akik ezekben a perekben szerepeltek.

Antonescu nem kiméli a volt király személyét sem. Károlyról köz tudomásu, hogy Európa egyik legdagdagabb embere. A kormány elrendelte, hogy zár alá kell helyezni a király tulajdonában lévő összes részvényeket. A király fő részvényese volt egy se reg nagyvállalatnak. A rendelet megnevezi a főbb részvénytársaságokat, amelyek részvényeinek nagy része a király tulajdonában van. Ezek pedig: a román Hitelbank, a Maramarosch Bankok, a resicai és a Malaxa vasgyárak, a Mica bányatársulat, a Buhus és Scherk posztógyárak, a riticeni és luzsani cukorgyárak, és a Morgan telefontársaság. A rendelet szerint az intézetek, a személyek, akiknek bármilyen, a volt király tulajdonát képező részvényük és egyéb értékpapírok vannak birtokában, kötelesek azokat öt nap alatt az ügyészségnek beszolgáltatni.

Az általános védkötelezettség az Egyesült Államokban

Washingtoni jelentés szerint az Egyesült Államok képviselőháza 263 szavazattal 149 ellenében elfogadta a sokat vitatott védkötelezettségi javaslatot. Előzőleg a kormány híveinek erős ellenzésére 207 szavazattal 200 ellenében pótzáradékot fogadtak el, amelynek értelmében a védkötelezettség bevezetését hatvan nappal elhalasztják s ez alatt az idő alatt meg kell kísérelni, hogy a hadsereg részére szükséges négyszáz ezer embert önkéntes jelentkezés alapján állítsák szolgálatba. Minthogy a képviselőház által elfogadott javaslat alakilag eltér attól, amelyet a szenátus elfogadott, most megkísérlik, hogy a két javaslatot összhangba hozzák egymással. Így szól a rövid amerikai jelentés, amely annyit mond, hogy Roosevelt elnök diadalt aratott: sikerült megvalósítania azt, amire a nagy Washington óta egyetlen előde sem mert komolyan gondolni.

Az Egyesült Államok Roosevelt új törvényével alkalmazkodtak az európai kontinenshez, amely a XIX. században az újkori forradalmak győzelme után bevezette az általános katonakötelezettséget. Ez a gondolat abból az elvből származik, hogy minden kötelezettség egyforma, s a polgári köteleességek alól nincs kivétel. A véradót hajdan a nemesség fizette, később a jobbagság, az újkori állam pedig minden egyéb adóval együtt ezt is reáránta minden polgárra. Két állam maradt csak kivétel a legújabb időkig: Anglia és az Egyesült Államok. Az általános hadkötelezettség bevezetésére Wilson elnök sem mert gondolni. Azt a többmillió (több mint hárommillió) hadsereget, amelyet az Egyesült Államok áthajóztak 1918-ban Európába, a régi toborzó rendszer alapján szervezték meg. Igaz, hogy maga a kormány, de főleg a különböző háborubarát társadalmi egyesületek, olyan erős terrort fejtettek ki, hogy a katonai kötelezettség alól alig volt kibúgó.

Az új amerikai hadsereg megszervezése valószínűleg huzamosabb időt vesz igénybe. Wilson elnök 1917 áprilisában üzenté meg a háborút Németországnak és az első csapatokat csak egy esztendő múlva, 1918 tavaszán hajózták át Európába. Haig, az angol fővezér azt írja naplójában, hogy az amerikai hadsereg, amikor átjött Európába, rosszul volt kiképezve és ő csak hosszú habozás után, 1918 júniusában dobott be a tűzvonalba egy amerikai zászlóalj, amely viszont kitűnően megállta a helyét. Az amerikai hadsereg igen jó emberanyagának bizonyult s az amerikai katonák jól vérekedtek az 1918-iki szeptemberi és októberi csatákban. Az 1914-iki világháború sorsát azonban Amerika nem hadseregével, hanem pénzével döntötte el, s azzal a roppant mennyiségű hadianyaggal, amelyet a szövetséges hatalmaknak kezdettől fogva szállított.

Hadműveletek

Igen nagy német légi erők a legnagyobb bombák alkalmazásával folytatják megtorló támadásaikat London ellen

Berlin, szept. 9. (Német TI) A véderőfőparancsnokság jelenti vasárnap délből:

Légi erőink támadásai a hadiiparilag különösen fontos londoni célpontok ellen a szeptember 6-ról 7-re virradó éjszakai megindulás után tovább folytak, 7-én és a 8-ára virradó éjszaka is igen nagy erők és a legnagyobb bombák alkalmazásával. E támadások az Anglia részéről elkezdett és az elmúlt hetekben fokozottan folytatott németországi lakónegyedek, valamint nem katonai célok ellen intézett éjszakai angol légi támadások megtorlása. A birodalmi marsall személyesen vezeti Észak-Franciaországban a harcbevetést.

Szakadatlan sorozatban eddig egy millió kilogrammnál is több, minden fajta bomba esett a Temze-menti kikötő- és iparvidékekre. A bombák kikötőberendezéseket, kereskedelmi hajókat, kikötőket, magtárakat, erőműveket, vízműveket, gázgyárakat, valamint fegyvertárakat, gyárakat és közlekedési berendezéseket találtak el és semmisítették meg hatalmas robbanásaikkal. Griási tüzvezérek pusztítanak a kikötőberendezések környékén.

Az ellenség éjszaka újra berepült Németországba. Az egyik támadó hullám Délnyugat-Németország ellen fordult és itt-ott bombákat dobott le, amelyek nem okoztak kárt. Az angol harci repülőgépek másik része megkísérelte, hogy az elmúlt éjlelekhöz hasonlóan Berlin felé repüljön, de az összpontosított nyugati légvédelem arra könszerítette, hogy megforduljon, illetve idő előtt ledobja bombáit. A bombák csupán Hamm egyik templomában okoztak kárt.

Az ellenség a szombati légi műveletek során 94 repülőgépet veszített. Huszonhat német repülőgép nem tért vissza.

Egy tengeralattjáró két hajókaravánból kilőtt öt felfegyverzett ellenséges kereskedelmi hajót 33.400 bruttoregisztertonna tartalommal, valamint megrongált egy 4000 bruttoregisztertonnás gőzöst.

Szeptember 7-én éjszaka két gyorsnaszád megtámadott egy torpedórombolókkal és őrhajókkal erősen biztosított hajókaravánt. A két gyorsnaszád a heves védekezés ellenére is elsüllyesztett három erősen megrakott gőzöst.

Románia átalakulása

Antonescu kiáltványa

Bukarest, szept. 9. (Német TI) Antonescu rendeletére az ország valamennyi templomában imákat mondtak az ország megújulásának sikeréért. Felolvasták a miniszterelnök kiáltványát, amely felszólítja a románokat, hagyjanak fel minden ellenségeskedéssel és közös erővel szolgálják az állam újjáépítésének munkáját. Ő maga új fogadalmat tett, hogy vakbuzgó elszántsággal áll az építő munka szolgálatába.

Marinescu tábornokot, Bukarest volt rendőrfőnökét, Turnszeverinben letartóztatták. A letartóztatás éppen akkor történt, amikor Marinescu Jugoszláviába akart szökni.

Vasgárdisták rálöttek Károly vonatára

Temesvárott néhány száz vasgárdista kísérletet tett, hogy megtámadja azt a különvonatot, amellyel Károly volt király külföldre utazott. Amikor a vonat a pályaudvaron csökkentett sebességgel haladt át, legionárusok, akik a vasutvonal két oldalán állottak fel, puskákkal és pisztolyokkal lövöldözni kezdtek a vonatra. A vonat azonnal fokozta a gyorsaságot s a rajta lévő katonai kíséret puskával és géppuskával viszonzta a tüzelést. A lövések a vonat számos ablakát összezúzták. Néhány legionárus, amikor a vonat elrobogott, egy mozdonyra szállt és ezen üldözte a különvonatot. Mások gépkocsin robogtak a negyven kilométernyire lévő Zombolya határpályaudvarra, azonban mire odaértek, a különvonat már áthaladt a határon és elérte a jugoszláv határpályaudvart.

Rövid ideig tartózkodik az exkirály Luganóban

Zürich, szept. 9. (Reuter) Károly volt román király és kísérete, valamint Lupescu asszony ugyanabban a luganói szállóban lakik, ahol néhai atyja, Ferdinánd király szokott megszállni. Megérkezése óta nem hagyta el a szállót. Ugy tudják, hogy mielőtt Lisszabomba utaznék, rövid ideig tartózkodik Luganóban. További terveiről még semmit sem tudnak.

A román agrárreform és a visszacsatolt területek

Bukarest, szept. 9. (MTI) Rendelettervén intézkedik Romániának a Magyarországhoz visszacsatolt területeken fennálló

összesen 11.000 bruttoregisztertonna tartalommal, majd sértetlenül visszatért támaszpontjára.

A véderő főparancsnoksága közli hétfőn:

Német harci repülőrajok szeptember 8-án és a szeptember 9-ére virradó éjjel a rossz időjárási viszonyok ellenére is folytatották megtorló támadásaikat London ellen. A légi fényképfelvétel bebizonyította az eddigi támadások komoly hatását. Az éjszakai támadások alkalmával a támadó alakulatok már messziről felismerték célpontjaikat a még mindig égő tüzek lángjainál. A Temze mindkét partján minden méretű bombával újból elárasztottuk a hajójavítóüzemek és kikötők építményeit, olajtartályokat, gáz-, villamossági és vízműveket, valamint raktáremléket. Több Lincoln környékén fekvő repülőteret is megtámadtunk. A Firth of Forthban bombatalálattal súlyos megrongáltunk egy 8000 tonnás kereskedelmi hajót.

Az angol repülők az elmúlt éjjel támadást intéztek hamburgi lakónegyedek ellen. Több ház megrongálódott, néhány polgári személy pedig megsérült. Az okozott kár azonban itt is csekély.

Az ellenség összes vesztesége vasárnap 22 repülőgép. Ezek közül kettőt légvédelmünk pusztított el, a többi pedig légi harcban lőttük le. Négy repülőgépünk nem tért vissza.

Kilenc és félórás éjszakai légiriadó

London, szept. 9. (Reuter.) A Londonban elrendelt légi riadó hajnali 4 óra 35 perckor ért véget. Az angol főváros most élte át a leghosszabb légi riadót: 9 óra 35 percig tartott.

Szakértő megfigyelők kijelentették, hogy az elmúlt éjszaka végrehajtott német légi támadás még hevesebb volt, mint az előző. Minél tovább tartott a riadó ideje, annál jobban fokozódott a támadás ereje. A bombák sokszor igen kis időközökben hullottak le és a riadó nyolcadik órájában még mindig lehetett hallani becsapódásukat. Több helyen tűz ütött ki. A tűzoltóság nagy tevékenységet fejtett ki. Egy bomba közvetlenül az egyik nagy londoni újság kiadóhivatala mellett zuhant le.

Eltávolították a színházak zsidó alkalmazottait

A kultuszminisztérium felszólította a minisztérium tisztviselőit, hogy azok, akik valamely szabadkőművespáholytagjai voltak vagy résztvettek a mozgalomban, szept. 12-éig mondjanak le állásukról. A minisztérium egyben eltávolította az összes állami és magánszínház zsidó alkalmazottait is. Egy harmadik rendelettel megtiltották a zsidóknak, hogy megszerezzék, szentképeket, templomi felszereléseket, stb. árusítsanak.

Ünnepélyes külsőségek között temették el Brassóban azt az öt vasgárdistát, akik szeptember 3-án a botfalusi rádióleadóállomás és a brassói tüzerlaktanya megszállása alkalmával életüket veszítették. A temetésen résztvett a brassói német és olasz konzul is.

Kávét, teát nem lehet átvinni a visszacsatolt területekre

Bukarestből a visszacsatolt területekre érkező utasok kávét, teát és olyan élelmiszereket, amelyek Romániában már fogytán vannak, nem vihetnek át a visszacsatolt területekre. Készpénzben is csak 20.000 lelt vihetnek magukkal, a többi követelésüket egyelőre letétszámlán kell elhelyezniük.

Bukarestből a visszacsatolt területekre érkező utasok kávét, teát és olyan élelmiszereket, amelyek Romániában már fogytán vannak, nem vihetnek át a visszacsatolt területekre. Készpénzben is csak 20.000 lelt vihetnek magukkal, a többi követelésüket egyelőre letétszámlán kell elhelyezniük.

Brassó katonai megszállás alatt?

Brassó, szept. 9. (KH) Csak most vált ismegetessé, hogy szeptember negyedikén éjjel a vasgárdisták kísérletet tettek, hogy Brassóban a hatalmat magukhoz ragadják. Meg akarták szállni a középületeket és sikerült is nekik a telefonközpontba behatolni. Azonban az előzetes katonaság rövid tusa után kiverte őket és ettől kezdve Brassó

katonai megszállás alatt áll. A városban a közlekedést teljesen beszüntették. Meg nem erősített hírek szerint Erdély déli részében vasutassztrájk tört ki.

Amerikai lap — Romániáról

New York, szept. 9. (A Pesti Hírlap külföldi tudósítása.) Az amerikai sajtó a London elleni egyre fokozódó német légi támadások ismertetése mellett is nagy figyelmet szentel a délkelet-európai helyzet tisztulásának és részletes tudósításokban számol be a bécsi döntés által Magyarországnak jutott erdélyi részekbe történő bevonulásról. Figyelemreméltó tünet, hogy ehhez a jelentős eseményhez még olyan amerikai lapok is magyarázatot mellékeltek, amelyek eddig nem mindig látták tisztán azt a fontos szerepet, amelyet Szent István országának kell a Duna medencéjében betöltenie. Így például az elterjedt Mornings News a következőket jelenti ki:

— Így bosszulta meg magát a versaillesi súlyos tévedés, hogy tudniillik magas kultúrát, népes és nagy területeket csatoltak olyan elmaradott országhoz, mint amilyen Románia.

Dicséretes fölismerés — ha huszonkét évvel meg is készt. De miért ír az amerikai lap velünk kapcsolatban Versailles-ről? Nem tudná talán, hogy Magyarországot Trianonban darabolták fel?

Angol lobogó az átengedett amerikai torpedórombolókon

Ottawa, szept. 9. (Reuter.) Kanada egyik kikötőjében megtörtént az Angliának átengedett amerikai torpedórombolók átadása. Miután az amerikai tengerészek bevonták az Egyesült Államok lobogóját, angol tengerészek szálltak a hajókra és felvonták az angol lobogót. Ezzel az amerikai torpedórombolók az angol tengerészet szolgálatába léptek.

Willkie a háborúba sodródás ellen

Rushwill (Indiana), szept. 9. (Reuter.) Wendell Willkie, a köztársasági párt elnökelője, egy gyűlés folyamán a következőket kijelentette: „Soha nem sodrom bele ezt a népet az európai háborúba. Ezt a legteljesebb őszinteséggel mondom.”

Amerika álláspontja az indokina kérdésben

Washington, szept. 9. (KH) Cordell Hull amerikai külügyi államtitkár szombaton az újságírók előtt kijelentette, hogy ő nem csodálkozik majd azon, ha más államok a japán kormánytól az indokina ügyből kifolyólag lépéseket tesznek. Az amerikai kormány ebben az ügyben az álláspontját világosan és erősen hozta a japán kormány tudomására.

A sajtókonferencián résztvevő újságírók Cordell Hull nagyjelentőségű nyilatkozatából arra következtetnek, hogy amennyiben a japánok bevonulnának Indokina-ba, az amerikai kormány azonnal ellenlépéseket tesz, még pedig a csendesóceáni flotta és repülőtémpontok megszállása képében.

Rövid külpolitikai hírek

Az „Eclairer de Nice” jelentése szerint a múlt hétfőn újabb zsidóellenes tüntetéseket rendeztek. Az utcákon zsidóellenes röpiratokat terjesztettek, egy nagyobb tömeg pedig — közöttük több egyetemi hallgató is — a Marseillaise-t énekelte, majd ezt kiáltotta: „Le a zsidókkal!” A rendőrség közbelépett. Több tüntetőt letartóztattak.

Szombaton hírek terjedtek el, hogy a finn államelnök állapota válságosra fordult. Mint Helsinkiből jelentik, Kailla állapotáról a következő hivatalos közleményt tették közzé vasárnap késő este: Az államelnök betegsége nem következt be észrevehető változás. Közvetlen életveszély nem forog fenn.

A „Graf Spee” cirkáló parancsnokságának tisztjei, akik a brazil Martin Graciazigeten voltak internálva, megszöktek. Azt hiszik, hogy egy japán gőzhajóra szálltak és visszatérnek Németországba.

A szombaton védőrizetbe vett Daladier és Reynaud volt miniszterelnök, valamint Gamelin volt főparancsnok Chazeron kastélyában magánfogságban van. A chazeroni kastély egyszerű és sivár tartózkodási hely. Nem utolsó sorban azért választották, mert közeli Riomhoz, ahová a foglyokat a per folyamán kihallgatásra fogják szállítani.

Estigarribia paraguayi államelnök és felesége repülőszécsényre szállt és az áldozata.

A Rothschild-ház képtárának értékét 20 millió dollárra becsülik. Az a hír járja, hogy a reneszánsz nagy mestereinek műveit is tartalmazó képtár a Pétain-kormány eladja.

Ruscsuk dunai kikötőbe három gőzhajó érkezett négyezer szlovákiai zsidóval. A zsidókat Palesztinába szállítják. Több zsidó eredménytelenül megkísérelte, hogy az ország belsejébe jusson.

